Դ· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1059 — ՈՒՐԲԱԹ 17 ՅՈՒԼԻՍ 1887 (Ն. Տ.) 29 ՅՈՒԼԻՍ 1887 — 9 ՅԻԼԳԱՏԻ 1304

20 ՓԱՐԱ (ՄԵՆԻ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԱՌԱՆՑ ԿԱՄ ՄԱՍԻՆ ԻՆՉ ԻՍԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆ ՊԻՏԻ Է ՈՒՂՂՎԻ.
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՐՉԱՊԵՏԱՑ ՓՈՂՈՑ ՕՐԱԳԻՐ
Վալահ իա, Նորատունկեան–Խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ՄԵՆԻ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար	Տարեկան դահեկան արժէք	160
» »	վեցամսեայ » »	80
» »	երեքամսեայ » »	40
Գաւառաց »	եւ եւրոպական	
	թղթատարով տարեկան »	240
Գաւառաց համար	եւ եւրոպական	
	թղթատարով վեցամսեայ » »	120
Օտար երկիրներ,	տարեկան գրանք	58
» »	վեցամսեայ »	26

Գումարը ղրկուած յիշատակագրաց համար ծախքը ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԵԱՆ վրայ է։ Խմբագրութեանս ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople

Կ. ՊՈԼԻՍ, 17 ՅՈՒԼԻՍ, 1887

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ՅՈՒԼԻՍ 22ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 25 ՅՈՒԼԻՍ.)

Վիէննա, 23 յուլիս.

Մնացեալ երկու պուլկար պատուիրակաց Վիէննայէ մեկնումը նշան մը կը համարուի թէ Պուլկարը հրաժարած են Բոպուրկի իշխանին ընտրութենէն։ Նոյն Թրէյ Բրեսէ այժմ կըսելի կը համարի որ Պուլկարիոյ մէջ Արժատականք յիշխանութիւն անցնին և տապալեն արդի խնամակալութիւնը։

—Լոնտոն, 24 յուլիս.

Ռիւսդէմ փաշա Բ. Դրան կողմէ վերսոյն փաշաքը յայտնած լինելով ի Կ. Պոլիս վերկանգնելու եգիպտ. բանակցութիւնները Սըր Ուիլիըմ Հուայդի հետ, Լորտ Սալզպըրի անորոշ պատասխան մը տուաւ, հասկցնելով թէ այժմ անկարելի է այդ, բայց յետոյ կընայ լինել։ Լորտ Սալզպըրի յարեց սակայն թէ Սըր Ուիլիըմ Հուայդ միշտ կընայ մտիկ ընել Բ. Դրան առաջարկները, բայց իշխանութիւն չունի բանակցելու։

—Հոմ, 25 յուլիս.

Մծնէբեռ ոչ Ռուս պապական թերթը կը հրատարակէ Պապին մեկ նամակն առ կարդինալ Ռամբոլա, եկեղեցւոյ կառավարութեան՝նկղբանց վրայ։ Պապը կ'ըսէ թէ ինք պատուոյ առանձնած է հաչտեցնելու Պապութիւնը ժողովրդոց և կառավարութեանց հետ։ Պապը կը ցուցնէ թէ այլ եւ այլ երկիրներու մէջ այս գործ ի գլուխ եղած է, Իտալիոյ մասին ալ, Պապն երկրային կամ աշխարհական վերապետութիւն կը պահանջէ՝ իբրեւ անհրաժեշտ պայման հաչտութեան։ (Տե՛ս այս մասին մեր երեկի Թուով հրատարակեալ հատուածն, Իտալիա։)

—Վիէննա, 25 յուլիս.

Բոպուրկի Իշխանը չարունակ յարաբերութեան մէջ է պուլկար կառավարութեան հետ։ Ա.յժմեան բանակցութեանց մէջ հզօր ազդեցութիւնը կը գործադուրէ՝ յաջողցնելու համար Բոպուրկի Իշխանին դահակալութիւնն ի Պուլկարիա։ Իշխան ինք եւս յուսահատած չէ իւր ընտրութեան դէմ եղած դժուարութեանց յաղթելէ։

—Լոնտոն, 26 յուլիս.

Վիէննայէ կը հեռագրուի առ Տէյլի Նիւս թէ Բոպուրկի Իշխանը չէ հրաժարած պուլկարական գահէն։ Նորա ներքաստանն ամէն չանք կ'ընէ Տէրութեանց հաւանութիւնն առանալու։

—Թուրքօ-չէնականրեան յանձնախումբն համաձայնեցաւ Պէրլինա գաւառակին բանի մը արօտավայրերու մասին, որոց վրայ վէճ ունէին Ռումուտը։ Սահմանագծման որոշմանդիրը վէճ Սուլթանին հաւանութեան պիտի մատուցուի։

—Բ. Դուռն իւր Պերլինի, Վիէննայի, Հռոմայ եւ Լոնտոնի դեսպանաց հետ հաղորդակցութեան մէջ է, Թրանսայի և Ռուսիոյ վրայ ազդեցութիւն բանեցնելու համար, որպէս զի համաձայնութիւն մը գոյանայ Պուլկարիոյ իշխանին ընտրութեան վրայ։

—Լոնտոն, 24 յուլիս.

Ռիւսդէմ փաշա Բ. Դրան կողմէ վերսոյն փաշաքը յայտնած լինելով ի Կ. Պոլիս վերկանգնելու եգիպտ. բանակցութիւնները Սըր Ուիլիըմ Հուայդի հետ, Լորտ Սալզպըրի անորոշ պատասխան մը տուաւ, հասկցնելով թէ այժմ անկարելի է այդ, բայց յետոյ կընայ լինել։ Լորտ Սալզպըրի յարեց սակայն թէ Սըր Ուիլիըմ Հուայդ միշտ կընայ մտիկ ընել Բ. Դրան առաջարկները, բայց իշխանութիւն չունի բանակցելու։

—Հոմ, 25 յուլիս.

Մծնէբեռ ոչ Ռուս պապական թերթը կը հրատարակէ Պապին մեկ նամակն առ կարդինալ Ռամբոլա, եկեղեցւոյ կառավարութեան՝նկղբանց վրայ։ Պապը կ'ըսէ թէ ինք պատուոյ առանձնած է հաչտեցնելու Պապութիւնը ժողովրդոց և կառավարութեանց հետ։ Պապը կը ցուցնէ թէ այլ եւ այլ երկիրներու մէջ այս գործ ի գլուխ եղած է, Իտալիոյ մասին ալ, Պապն երկրային կամ աշխարհական վերապետութիւն կը պահանջէ՝ իբրեւ անհրաժեշտ պայման հաչտութեան։ (Տե՛ս այս մասին մեր երեկի Թուով հրատարակեալ հատուածն, Իտալիա։)

—Վիէննա, 25 յուլիս.

Բոպուրկի Իշխանը չարունակ յարաբերութեան մէջ է պուլկար կառավարութեան հետ։ Ա.յժմեան բանակցութեանց մէջ հզօր ազդեցութիւնը կը գործադուրէ՝ յաջողցնելու համար Բոպուրկի Իշխանին դահակալութիւնն ի Պուլկարիա։ Իշխան ինք եւս յուսահատած չէ իւր ընտրութեան դէմ եղած դժուարութեանց յաղթելէ։

—Լոնտոն, 26 յուլիս.

Վիէննայէ կը հեռագրուի առ Տէյլի Նիւս թէ Բոպուրկի Իշխանը չէ հրաժարած պուլկարական գահէն։ Նորա ներքաստանն ամէն չանք կ'ընէ Տէրութեանց հաւանութիւնն առանալու։

—Թուրքօ-չէնականրեան յանձնախումբն համաձայնեցաւ Պէրլինա գաւառակին բանի մը արօտավայրերու մասին, որոց վրայ վէճ ունէին Ռումուտը։ Սահմանագծման որոշմանդիրը վէճ Սուլթանին հաւանութեան պիտի մատուցուի։

—Բ. Դուռն իւր Պերլինի, Վիէննայի, Հռոմայ եւ Լոնտոնի դեսպանաց հետ հաղորդակցութեան մէջ է, Թրանսայի և Ռուսիոյ վրայ ազդեցութիւն բանեցնելու համար, որպէս զի համաձայնութիւն մը գոյանայ Պուլկարիոյ իշխանին ընտրութեան վրայ։

—Ռուսիոյ վրայ ազդեցութիւն բանեցնելու համար, Լոնտոնի սեղանաւորներն փոխառութիւն մը կ'ընդունին ընդ երեսս Ռուսիոյ, որ 5 առ հարիւր տոկոսներ կը վճարէ։ Ռուսիա ալ ի պատասխանի կ'ուզէ որ Լոնտոնի սեղանաւորներն Ռուսիոյ մէջ դրամագլուխ դնեն։

—Պերլին 26 յուլիս.

Բեռնեպուրկէ կէս-պաշտօնապէս կը գրուի առ Բոպուրկեան Բուլղարիա թէ Ռուսիոյ դիւանագիտական ակմբոց մէջ բաւական կարեւորութիւն մը կը տրուի համաձայնութեան որ Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջեւ գոյացաւ ի մասին գծման աֆղանեան սահմանաց։ Այս կարգադրութիւն սկզբնական մը կը համարուի մերձեցման մը Ռուսիոյ և Անգլիոյ միջեւ, ի մասին ընդհանուր եւրոպական աշխարհաքաղաքութեան։

Կ. Պոլսէ յուլիս 24 թուով կը հեռագրուի Բարիզի լրագրաց թէ «Ժամանակէ մի վեր Բրգաստանի և Աւստրիոյ գաւառք ապաքէզ գաղաձած են արեւնուտեան կողմը ի մէջ Բուրդ ցեղերու։ Ջօրք զրկուեցաւ բարեկարգութիւնը վերահաստատելու։»

Այս հեռագիրը լրագրոյս մէջ երեւցած Վանէն Թղթակցութեան մը արձագանգը լինել կը թուի։ Անկէ ի վեր նոր լուր մը չէ առնուած ներսերէն, և յուսալի է որ կայս. զօրքերն արդէն յաջոդած են ի կարգ բերելու կառավեր ցեղերը։

ՖՐԱՆՍԱ. Բանաձալի Ջրանցին Ընկերութեան տարեկան ժողովը յուլիս 21 ին տեղի ունեցաւ ի Բարիզ, նախագահութեամբ Պ. Լէսէպսի։ Տեղեկագիրը կը յայտնէ թէ 1885–86 տարւոյն մէջ, պեղման աշխատութեանց և վարչական ծախուց համար գործածուած գումարն է 146,311,118 ֆր. Ցառաջագոյն եղած ծախքը կը հասնէր 495,862,676 ֆր.ի, (դեղչելով 38,446,784 ֆր., չկարգադրուած հաշիւք,) որով բանալի Ջրանցը չինելու գործին համար ցարդ ծախք եղած է 601,726,410 ֆր. Դանձուած բաժնեթուղթք և պարտատոմսերով 734,098,628 ֆր. են, որով դեռ եւս գործածելի գումարն է 132,372,218 ֆր. Պ. Լէսէպս չատ յուսալից է բանալի Ջրանցին ապագային նկատմամբ։ Ի մէջ կը բերէ այլ և այլ հաշիւներ և կրնա ունեցող վիճակութիւնները, ցոյց տալու համար թէ նոր Ջրանցն ի սկզբան պիտի անցնին 6 միլիոն տակառաչափ պարունակութեամբ նաւեր, և թէ այս քանակութիւն պիտի կրնայ հասնիլ 20 միլիոնի։

Պ. Լէսէպս տեղեկագիրը կարդացած միջոցին կանգ առաւ, երբ Պազիլիոյ Տօմ Բեդրօ Բ. կայսրն յանկարծ ներս մտաւ, և ողջունեցաւ ջերմ ծափահարութեամբ և «կեցցէ՛ կայսրն» ազաղակներով, զորս քաղաքավարութեամբ ընդունեց կայսրն, և նախագահէն քովի նստաւ, որ ներկայացուց զնա ժողովոյն։

Տեղեկագրոյն եզրակացութիւնը քննէարկեցան միաձայնութեամբ։

—)(5)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ԹԷՌԷՋ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԺԱԳ ԵՒ ԺՈՒԻ

Եւ յանկարծ, ինք եւ ժանն, մահահամբոյր նախազգացութեամբ մը համակուած, իրարու ձեռք բռնեցին, իբր թէ քնացողամբ ուզէին միահզային կըրկել զժբաղդութիւնն, եթէ նոր զժբաղդութիւն մը կ'սպառնար իրենց։ . . .

Վերջապէս գոռը բացուեցաւ . . . սպասաւոր մը կեցած էր անդ զդոզոնուն . . .

—Ա՞յս ինչ է, անպի՛տան, ըսաւ կոմսը մռնգին։

Ալ սպասաւորը գետին ինկաւ ծնրադիր, երկնչէն հեգձամղձուկ . . .

—Մի՛ յանդիմանէք զինս, աէր իմ . . . Ա՜հ, եթէ գիտնայիք . . .

—Ի՞նչ բան։

— Սոսկալի բան մ'է այս . . . երբէք չպիտի համարձակիմ . . . երբէք . . . երբէք . . .

Կոմսը կոկորդէն բռնեց զնա և երերցուց։

—Պիտի խօսի՞ս։

—Դժբաղդութի՜ւն . . . մե՛ծ դժբաղդութիւն մը . . . Ա՜հ, տէր իմ, մանուկն . . . այո՛, մանուկն . . . պարան ժոռիը, միւսին նման . . . այո՛, պարան, միւսին նման, դողցուեր է, անյայտացեր է . . .

—Ի՞նչ կ'ըսես, թշուառակի՛ն, գոչեց Ռոպէռ խղդուկ ձայնով։ Սո՛ւտ կը խօսիս։

Սակայն մարդն ոտք եղնելով և երեսը խաչանշելով։

—Թող Աստուած զիս պատժէ եթէ սուտ կը խօսիմ . . . Ա.ւա՜ղ, ճշմարտութիւնն ըսի։

Ռոպէռ դարձաւ իւր կնոջ, խելացնոր, լաւ մը չհաւնելով թէ ի՛նչ կ'ըսէր այդ մարդն, և մեքենական չարժմամբ մը։

—Կը լսե՞ս, ժանն, կը լսե՞ս թէ ի՛նչ կ'ըսէ։

Ժանն բառ մը չարտասանեց, աղաղակ մը չարձակեց, սակայն իր տեսքն ահռելի էր։

Ցոտին կանգնած էր, կրծնած այն երկար նրբուզդոյն պատին որ դէպի պատշգամը կը տանէր, և ճրագն զոր սպասաւորը կը վաեր դողդոջուն ձեռքով, յանկարծ լուսաւորեց հէգ մայրը։

Անճառաչելի էր . . . Իւր դէմքն յանկարծ երկնցած և խոռոչացեալ կ'երեւէր։ Ցան սարիներ ևս ի մի հարուած իջած էին նորա վայելչածաղիկ հրաշափայլ գեղջն վրայ . . . Ջնջելով նորա գեղեցկութիւնը . . . խորշոմներ փորելով ճակտին մէջ . . . կքելով նորա քամակը . . . գունաթափ ընելով նորա շրթունքը . . . :

Ջարհանքն, ապշութիւնը, սարսափը կ'արգելցնեին նմա լալ . . . աչերը չոր էին, այլ տեղատարգ կը փորփորէին։

Եւ առանց պատասխանելու իւր մեսրոջ նոյն, իւր սեռնակը տանող սանդուղքէն վեր երթալ ձիգ քայլերով, անկողնոյն վրայ ինկաւ և անդ մնաց անտարբեր իւր չորս կողմն անցած դարձածին։

Ցաջորդ օրն ուղեգային տենդ մը երեւան կ'ելնէր, և տոքթօր Ֆլեսիմոն, որ կարծիքն կարցուց Ռոպէռ, չէր համարձակեր փարատել նորա երեւակայութիւնն և մտածոգ կը թուէր։

Առաջին անգամուան պէս, ժառանգ ըզնա նեղու համար ամէնէն փորձառուն և ամէնէն մտրակրկիտ խոզարկութիւնք ապարդիւն մնացին։

Ակներեւ կ'երեւէր թէ երկու մանկանց յանչախիկն ետս մի եւ նոյն անձն էր . . . սակայն ի՛նչ չարժառիթէ զրդեալ ի գործ զրած էր սոյնգունակ երկու ոճիրներ . . .

Դատական իշխանութիւնը զգաղ կը փնտռէր եւ չէր գտներ։

Ժառանգութեան չահ մը, զրամական խնդիր մը չէր կրնար լինիլ հոգ։

Մանգալօներն արդարեւ հարուստ էին, սակայն առանց ընտանեաց, առանց չառաբերի։

Ոչ ոք կրնար ի նկատ առնել նոցա հարստութիւնը։

Վրիժառութի՞ւն մ'էր։ Եւ որո՞ւ կողմէ կուգար։

Մ'ր նողկալի արարածը սիրտ ունեցած էր հարձակելու այդ երկու մանուկներն, առանց խղճալու. նոցա արտասուքն որ մօրն չէ մանուկները։

Ցաջորդ մէկ քանի օրերը, Ռոպէռ պահ մը կարծեց թէ գտած էր յանչախին հետքը։

Պառիկս, մին ի պահապանաց Պռեսատոնի անտառին, որ որարդ ոբիւնն իւր հօրը կը պատկանէր, առաւօտ մը իրեն եկաւ Սոնըռիի դղեկին մէջ։

Իրեն կընկերանար ցիցի մը պէս նիհար ու չոր մարդ մը, խառնչպեղ ու հրացայտ սեւ աչերով, արմատէն կտրուած սեւ մազերով, կարմատ լօգիլ մը հագած, որուն նախնական գոյն վաղուց անյայտացած էր, եւ կապտայ տարտամ։

—Պարո՛ն Մանգալօ, ըսաւ որսապահն հանելով իւր որսորդի կնդապը, ձեզ կը բերեմ Լա Մալատին, Սոլանեի ամէնէն հարուստի գաղտորդն իրեն նմանը չկայ նապատասխ հատար վարմ մը լսելու կամ գետին փռելու համար այծեամ մը . . . Երկու անգամ միայն կրցած եմ բռնել զնա, ա՛լ գայեք հասկցէք։ Սակայն հիմա յանցանքի համար չէ որ ձեզ կը բերեմ զնա, այլ անոր համար որ կ'ըսէ թէ կրնայ թանկագին տեղեկութիւններ տալ ձեզ ձեր փնտռած մարգուն վրայ . . .

—Եթէ Պառիկսի ըսածը ճշմարիտ է, ըսաւ Ռոպէռ, որ որսմանհայեաց աչերն ոգեւորեցան խոլական յոյսով մը, իւր վարձատրութիւն ձեզ կուտամ ինչ որ ուզէք։

—Օ՜հ, ձեզ ծառայութիւն մը մատուցանելու համար կը բաւէ ինձ, պատն Մանգալօ։

—Խօսեցէք, չո՛ւտ խօսեցէք։

—Աւասիկ ինչու համար եկայ։ Անցեալ ուղղոյնի պահուն, թնդանօթի մը ռումբը պայթելով, ծանրապէս վիրաւորեց չորս նաւազներ։

Ա.յս նաւահանգիստին առթիւ, նաւատորմին կողմէ Թագուհւոյն մատուցուեցաւ ուշագրաւ նուէր մը, — արծաթեայ նմանութիւնք Պրէթանիա մատուցանուածոյ, որ 1837ին (Թագուհւոյն գահակալութեան տարին,) կը նկատուէր անգ. նաւատորմին հզօրագոյն նաւն, և Վիկտորիա Ե Ասպէր. Օ՜ջօ եւ Ասպէրտ, որք կը կրեն արքայական գերդաստանի անդամներն, և օտար իշխանները. Կը հետեւին արքունի նաւարանի զբօսանաւք, դեռատական մարմինը կրող մարտանաւն, եւ Նախարարութեան եւ Խորհրդարանի անդամները կրող եբաւ և Քրտուէլ անուն երկու նաւերն, հնդիկ իշխանները կրող Մոլսոր չոգենաւն, եւ մասին ներկայացուցիչները կրող չոգենաւ մը։

Ա.յս նաւախումբ անցաւ օտար մարտանաւուց առջեւէն, որք Հրաբխներով ողջունեցին զԹագուհին։ Ապա սկսաւ կամաց կամաց անցնիլ նաւատորմին գծերուն մէջտեղէն. Դիծ մը վերջանալուն, Թագուհւոյն նաւախումբը կը մտնէր միւս գծին մէջ, և այսպէս բոլոր նաւատորմին առջեւէն անցաւ. Թագուհին իւր զբօսանաւուն մեծ սրահին մէջ կեցած մինչեւ վերջը, բաց պատուհաններէն դիտելով այս հոյակապ հանդէս. Քանի որ իւր նաւ անցներ մարտանաւուց առջեւէն, նաւագք պարանոցներուն վրայ չարուած՝ եռանգալից ազազակներով կ'ողջունէին զինք, և մարտանաւերն ալ, դրօշները տակաւ իջեցնելով և բարձրացնելով, պաշտօնական ողջոյնը կուտային։

Ա.յս պատրաստ վերջանալուն, Վիկտորիա և Ալպէրտ զբօսանաւն իւր խմբին կը շրջամայէ խարխլել, և քիչ ետքը, Թագուհւոյն նաւէն տրուած երկրորդ նշանն մը ն. Վհհափառութեան առթիւ կը հրաւիրէ մարտանաւուց ծովակալներն և նաւապետները. Ծովախորշն անմիջապէս ծածկուեցաւ դեպ ի Թագուհւոյն չոգենաւը գնացող նաւակներով։ Երբ ամէն հրամատար սպայք համախմբեցան հոն, Թագուհին ելաւ դասնակին վրայ, ծովակալն համազ դեսպ կրող Ուէլսլի Իշխանին և իւր դերդաստանին ալ անդամոց հետ։ Նախ անգլ. սպայք ներկայացուեցան Ն. Վհհափառութեան, որ չնորհաւորեց զնոսվակալ Ուիլլը նաւահանգիստն յաջողութեան համար, և յայտնեց թէ որչափ մեծ հաճոյք զգացած էր՝ անցնելով այս չքեղ մարտանաւուց դէմերուն մէջէն. Ապա Ուէլսլի Իշխանն իւր մօր ներկայացուց օտարազգի նաւային սպաներն. Ցաւարտ այս ներկայացմանց, պետական զբօսանաւը վերսոյն չարժեցաւ դէպ ի նաւահանգիստ, և Թագուհին ցամաք ելաւ յՕսպորն։

Դիշերը, նաւատորմը լուսազարդեցաւ չքեղապէս. Սքանչելի տեսարան մը կը կազմէին նաւային հրախաղութիւնք. Թէեւ ամէն ինչ կատարեալ բարեկարգութեամբ տեղի ունեցաւ, բայց տխուր արկած մը պատահեցաւ. Քոյր թնդանօթակրին մէջ. առաջին մանուկները։

Ցաջորդ մէկ քանի օրերը, Ռոպէռ պահ մը կարծեց թէ գտած էր յանչախին հետքը։

Պառիկս, մին ի պահապանաց Պռեսատոնի անտառին, որ որարդ ոբիւնն իւր հօրը կը պատկանէր, առաւօտ մը իրեն եկաւ Սոնըռիի դղեկին մէջ։

Իրեն կընկերանար ցիցի մը պէս նիհար ու չոր մարդ մը, խառնչպեղ ու հրացայտ սեւ աչերով, արմատէն կտրուած սեւ մազերով, կարմատ լօգիլ մը հագած, որուն նախնական գոյն վաղուց անյայտացած էր, եւ կապտայ տարտամ։

—Պարո՛ն Մանգալօ, ըսաւ որսապահն հանելով իւր որսորդի կնդապը, ձեզ կը բերեմ Լա Մալատին, Սոլանեի ամէնէն հարուստի գաղտորդն իրեն նմանը չկայ նապատասխ հատար վարմ մը լսելու կամ գետին փռելու համար այծեամ մը . . . Երկու անգամ միայն կրցած եմ բռնել զնա, ա՛լ գայեք հասկցէք։ Սակայն հիմա յանցանքի համար չէ որ ձեզ կը բերեմ զնա, այլ անոր համար որ կ'ըսէ թէ կրնայ թանկագին տեղեկութիւններ տալ ձեզ ձեր փնտռած մարգուն վրայ . . .

—Եթէ Պառիկսի ըսածը ճշմարիտ է, ըսաւ Ռոպէռ, որ որսմանհայեաց աչերն ոգեւորեցան խոլական յոյսով մը, իւր վարձատրութիւն ձեզ կուտամ ինչ որ ուզէք։

—Օ՜հ, ձեզ ծառայութիւն մը մատուցանելու համար կը բաւէ ինձ, պատն Մանգալօ։

—Խօսեցէք, չո՛ւտ խօսեցէք։

—Աւասիկ ինչու համար եկայ։ Անցեալ ուղղոյնի պահուն, թնդանօթի մը ռումբը պայթելով, ծանրապէս վիրաւորեց չորս նաւազներ։

Ա.յս նաւահանգիստին առթիւ, նաւատորմին կողմէ Թագուհւոյն մատուցուեցաւ ուշագրաւ նուէր մը, — արծաթեայ նմանութիւնք Պրէթանիա մատուցանուածոյ, որ 1837ին (Թագուհւոյն գահակալութեան տարին,) կը նկատուէր անգ. նաւատորմին հզօրագոյն նաւն, և Վիկտորիա Ե Ասպէր. Օ՜ջօ եւ Ասպէրտ, որք կը կրեն արքայական գերդաստանի անդամներն, և օտար իշխանները. Կը հետեւին արքունի նաւարանի զբօսանաւք, դեռատական մարմինը կրող մարտանաւն, եւ Նախարարութեան եւ Խորհրդարանի անդամները կրող եբաւ և Քրտուէլ անուն երկու նաւերն, հնդիկ իշխանները կրող Մոլսոր չոգենաւն, եւ մասին ներկայացուցիչները կրող չոգենաւ մը։

—Պէտք 26 յուլիս.

Բեռնեպուրկէ կէս-պաշտօնապէս կը գրուի առ Բոպուրկեան Բուլղարիա թէ Ռուսիոյ դիւանագիտական ակմբոց մէջ բաւական կարեւորութիւն մը կը տրուի համաձայնութեան որ Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջեւ գոյացաւ ի մասին գծման աֆղանեան սահմանաց։ Ա.յս կարգադրութիւն սկզբնական մը կը համարուի մերձեցման մը Ռուսիոյ և Անգլիոյ միջեւ, ի մասին ընդհանուր եւրոպական աշխարհաքաղաքութեան։

Կ. Պոլսէ յուլիս 24 թուով կը հեռագրուի Բարիզի լրագրաց թէ «Ժամանակէ մի վեր Բրգաստանի և Աւստրիոյ գաւառք ապաքէզ գաղաձած են արեւնուտեան կողմը ի մէջ Բուրդ ցեղերու։ Ջօրք զրկուեցաւ բարեկարգութիւնը վերահաստատելու։»

Ա.յս հեռագիրը լրագրոյս մէջ երեւցած Վանէն Թղթակցութեան մը արձագանգը լինել կը թուի։ Անկէ ի վեր նոր լուր մը չէ առնուած ներսերէն, և յուսալի է որ կայս. զօրքերն արդէն յաջոդած են ի կարգ բերելու կառավեր ցեղերը։

ՖՐԱՆՍԱ. Բանաձալի Ջրանցին Ընկերութեան տարեկան ժողովը յուլիս 21 ին տեղի ունեցաւ ի Բարիզ, նախագահութեամբ Պ. Լէսէպսի։ Տեղեկագիրը կը յայտնէ թէ 1885–86 տարւոյն մէջ, պեղման աշխատութեանց և վարչական ծախուց համար գործածուած գումարն է 146,311,118 ֆր. Ցառաջագոյն եղած ծախքը կը հասնէր 495,862,676 ֆր.ի, (դեղչելով 38,446,784 ֆր., չկարգադրուած հաշիւք,) որով բանալի Ջրանցը չինելու գործին համար ցարդ ծախք եղած է 601,726,410 ֆր. Դանձուած բաժնեթուղթք և պարտատոմսերով 734,098,628 ֆր. են, որով դեռ եւս գործածելի գումարն է 132,372,218 ֆր. Պ. Լէսէպս չատ յուսալից է բանալի Ջրանցին ապագային նկատմամբ։ Ի մէջ կը բերէ այլ և այլ հաշիւներ և կրնա ունեցող վիճակութիւնները, ցոյց տալու համար թէ նոր Ջրանցն ի սկզբան պիտի անցնին 6 միլիոն տակառաչափ պարունակութեամբ նաւեր, և թէ այս քանակութիւն պիտի կրնայ հասնիլ 20 միլիոնի։

Պ. Լէսէպս տեղեկագիրը կարդացած միջոցին կանգ առաւ, երբ Պազիլիոյ Տօմ Բեդրօ Բ. կայսրն յանկարծ ներս մտաւ, և ողջունեցաւ ջերմ ծափահարութեամբ և «կեցցէ՛ կայսրն» ազաղակներով, զորս քաղաքավարութեամբ ընդունեց կայսրն, և նախագահէն քովի նստաւ, որ ներկայացուց զնա ժողովոյն։

Տեղեկագրոյն եզրակացութիւնը քննէարկեցան միաձայնութեամբ։

—Պիտի խօսի՞ս։

—Դժբաղդութի՜ւն . . . մե՛ծ դժբաղդութիւն մը . . . Ա՜հ, տէր իմ, մանուկն . . . այո՛, մանուկն . . . պարան ժոռիը, միւսին նման . . . այո՛, պարան, միւսին նման, դողցուեր է, անյայտացեր է . . .

—Ի՞նչ կ'ըսես, թշուառակի՛ն, գոչեց Ռոպէռ խղդուկ ձայնով։ Սո՛ւտ կը խօսիս։

Սակայն մարդն ոտք եղնելով և երեսը խաչանշելով։

—Թող Աստուած զիս պատժէ եթէ սուտ կը խօսիմ . . . Ա.ւա՜ղ, ճշմարտութիւնն ըսի։

Ռոպէռ դարձաւ իւր կնոջ, խելացնոր, լաւ մը չհաւնելով թէ ի՛նչ կ'ըսէր այդ մարդն, և մեքենական չարժմամբ մը։

—Կը լսե՞ս, ժանն, կը լսե՞ս թէ ի՛նչ կ'ըսէ։

Ժանն բառ մը չարտասանեց, աղաղակ մը չարձակեց, սակայն իր տեսքն ահռելի էր։

Ցոտին կանգնած էր, կրծնած այն երկար նրբուզդոյն պատին որ դէպի պատշգամը կը տանէր, և ճրագն զոր սպասաւորը կը վաեր դողդոջուն ձեռքով, յանկարծ լուսաւորեց հէգ մայրը։

Անճառաչելի էր . . . Իւր դէմքն յանկարծ երկնցած և խոռոչացեալ կ'երեւէր։ Ցան սարիներ ևս ի մի հարուած իջած էին նորա վայելչածաղիկ հրաշափայլ գեղջն վրայ . . . Ջնջելով նորա գեղեցկութիւնը . . . խորշոմներ փորելով ճակտին մէջ . . . կքելով նորա քամակը . . . գունաթափ ընելով նորա շրթունքը . . . :

Ջարհանքն, ապշութիւնը, սարսափը կ'արգելցնեին նմա լալ . . . աչերը չոր էին, այլ տեղատարգ կը փորփորէին։

Եւ առանց պատասխանելու իւր մեսրոջ նոյն, իւր սեռնակը տանող սանդուղքէն վեր երթալ ձիգ քայլերով, անկողնոյն վրայ ինկաւ և անդ մնաց անտարբեր իւր չորս կողմն անցած դարձածին։

Ցաջորդ օրն ուղեգային տենդ մը երեւան կ'ելնէր, և տոքթօր Ֆլեսիմոն, որ կարծիքն կարցուց Ռոպէռ, չէր համարձակեր փարատել նորա երեւակայութիւնն և մտածոգ կը թուէր։

Առաջին անգամուան պէս, ժառանգ ըզնա նեղու համար ամէնէն փորձառուն և ամէնէն մտրակրկիտ խոզարկութիւնք ապարդիւն մնացին։

Ակներեւ կ'երեւէր թէ երկու մանկանց յանչախիկն ետս մի եւ նոյն անձն էր . . . սակայն ի՛նչ չարժառիթէ զրդեալ ի գործ զրած էր սոյնգունակ երկու ոճիրներ . . .

Դատական իշխանութիւնը զգաղ կը փնտռէր եւ չէր գտներ։

Ժառանգութեան չահ մը, զրամական խնդիր մը չէր կրնար լինիլ հոգ։

Մանգալօներն արդարեւ հարուստ էին, սակայն առանց ընտանեաց, առանց չառաբերի։

Ոչ ոք կրնար ի նկատ առնել նոցա հարստութիւնը։

Վրիժառութի՞ւն մ'էր։ Եւ որո՞ւ կողմէ կուգար։

Մ'ր նողկալի արարածը սիրտ ունեցած էր հարձակելու այդ երկու մանուկներն, առանց խղճալու. նոցա արտասուքն որ մօրն չէ մանուկները։

Ցաջորդ մէկ քանի օրերը, Ռոպէռ պահ մը կարծեց թէ գտած էր յանչախին հետքը։

Պառիկս, մին ի պահապանաց Պռեսատոնի անտառին, որ որարդ ոբիւնն իւր հօրը կը պատկանէր, առաւօտ մը իրեն եկաւ Սոնըռիի դղեկին մէջ։

Իրեն կընկերանար ցիցի մը պէս նիհար ու չոր մարդ մը, խառնչպեղ ու հրացայտ սեւ աչերով, արմատէն կտրուած սեւ մազերով, կարմատ լօգիլ մը հագած, որուն նախնական գոյն վաղուց անյայտացած էր, եւ կապտայ տարտամ։

—Պարո՛ն Մանգալօ, ըսաւ որսապահն հանելով իւր որսորդի կնդապը, ձեզ կը բերեմ Լա Մալատին, Սոլանեի ամէնէն հարուստի գաղտորդն իրեն նմանը չկայ նապատասխ հատար վարմ մը լսելու կամ գետին փռելու համար այծեամ մը . . . Երկու անգամ միայն կրցած եմ բռնել զնա, ա՛լ գայեք հասկցէք։ Սակայն հիմա յանցանքի համար չէ որ ձեզ կը բերեմ զնա, այլ անոր համար որ կ'ըսէ թէ կրնայ թանկագին տեղեկութիւններ տալ ձեզ ձեր փնտռած մարգուն վրայ . . .

—Եթէ Պառիկսի ըսածը ճշմարիտ է, ըսաւ Ռոպէռ, որ որսմանհայեաց աչերն ոգեւորեցան խոլական յոյսով մը, իւր վարձատրութիւն ձեզ կուտամ ինչ որ ուզէք։

—Օ՜հ, ձեզ ծառայութիւն մը մատուցանելու համար կը բաւէ ինձ, պատն Մանգալօ։

—Խօսեցէք, չո՛ւտ խօսեցէք։

—Աւասիկ ինչու համար եկայ։ Անցեալ ուղղոյնի պահուն, թնդանօթի մը ռումբը պայթելով, ծանրապէս վիրաւորեց չորս նաւազներ։

—Ա.յդ մարդն ո՞ր կողմ կ'երթար։

Լա Մալատի բոպէ մը մտածեց։

—Ապահով եմ որ դաշն ելաւ, Մառոզի ագարակին կողմն, որպ տէրն է Գ. մը Դռէգուռ։ Եթէ ագարակին մարդիկն այդ պահուն դուրսն էին, անշուշտ տեսած լինելու են։

—Եթէ նորէն հանդիպիք նմա, կը ճանչնա՞ք։

—Ա.յո՛, պատասխանեց դղրոնորդն առանց վարանելու, եւ պատճառն այն է որ փայտի մը չնորհիւ լաւ մը տեսայ զնա այն պահուն երբ մացառաց մէջէն կ'անցնէր, խղիկին առջեւէն . . . Վատահ եմ նաեւ թէ գաւառէն չէր, որովհետեւ տասն մղոն հեռաւորութեամբ շրջակայից բոլոր թափառաշրջիկներն եւ մուրացկանները կը ճանչեմ, եւ երբէք հանդիպած չեմ այդ մարդուն, ապահով եմ։ Կը մնայ գիտնալ թէ թշուառականը ծպտեա՞լ էր։ եթէ այդպէս է, չեմ ճանչեր զնա երբ հագուստները փոխէ։

Մանգալօ տեղեկութիւն հաղորդեց պատան իշխանութեան իւր խոցածին վրայ։

Ոտիկանք հետեւեցան ցնցոտագեստ մուրացիկին չուղին, ուշն օրի չպի հետապնդեցան, յետոյ, հակառակ ամէնէն ճարտար ջանից, ամէնէն հարուկի հնարից, կորուսին զայն։

(Շարունակելի)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳԻՏԱՐԱՆ Ա. Ի. ՀԱՅՈՒՆՈՒ

Ծաղկաձոր Ս. Ս. Ս. Ի. Ֆինանսների ժողկոմ Ա. Ի. Հայունու անվան պետական հրատարակչություն։ Ս. Ս. Ս. Ի. Ֆինանսների ժողկոմ Ա. Ի. Հայունու անվան պետական հրատարակչություն։ Ս. Ս. Ս. Ի. Ֆինանսների ժողկոմ Ա. Ի. Հայունու անվան պետական հրատարակչություն։ Ս. Ս. Ս. Ի. Ֆինանսների ժողկոմ Ա. Ի. Հայունու անվան պետական հրատարակչություն։

Ծաղկաձոր, 19 յուլիս 1941 թ.

Ս. Ս. Ս. Ի. Ֆինանսների ժողկոմ Ա. Ի. Հայունու անվան պետական հրատարակչությունը հրատարակել է Ս. Ս. Ս. Ի. Ֆինանսների ժողկոմ Ա. Ի. Հայունու անվան պետական հրատարակչության վերջին հրատարակությունները։

ՃԱԽՃԱԽ

17 ՅՈՒԼԻՍԻ 1887 ԹՎԱԿԱՆԻ

ԳԻՆԸ ԱՄՍԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ
Ամսական 1 ռուբլի 50 կոպեկ
Տարեկան 18 ռուբլի
Արտասահման՝ տարեկան 20 ռուբլի
Առանձին համարը 5 կոպեկ

ԱՄՍԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Ամսական բաժանորդագրությունը ընդունվում է ամեն ամսի 1-ին և 15-ին։ Ամսագրի առանձին համարները վաճառվում են Պետերբուրգում՝ Ն. Ֆ. Պրոնի գրավաճառանոցում, Գոստինի Դվորում, Գրիբոյեդովի ջրանցքի վրա։ Գավառներում՝ գրավաճառանոցներում և փոստերում։

Ամսագրի խմբագրությունը գտնվում է Պետերբուրգ, Ներևսկի փողոց, № 33, բնակարան № 16։ Ընդունելության ժամերը՝ ամեն օր առավոտյան 10-ից մինչև 2-ը։

Ձեռագրերը չեն վերադարձվում։ Անանուն նամակներին չի պատասխանվում։

ՀԱՅՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ամսագրի խմբագրությունը հայտնում է, որ ամսագրի 1887 թվականի համար բաժանորդագրվել են հետևյալ անձերը և հաստատությունները։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏԱՆԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԵՐԻ ԳՈՒՅՔԱՀԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

331

ԳՈՐԾԱԿ ԱՆՑԵԼ ԹՎԻՆ

ՊԱՏԱՆԻ ՎԱՃԱՌՔԻ ՀԱՄԱՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԵՐԻ ԳՈՒՅՔԱՀԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԵՐԻ ԳՈՒՅՔԱՀԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌ